

Vinska trta in prvenec.

o je Bog cvetice ustvarjal, dal je vsakej primerno barvo; nekatere so dobile rudečo, druge višnjavo in zopet druge belo ali rumeno barvo, a sleharna nekoliko drugačno, da se je mogla razpoznati od druge. Zdaj si poišče vsaka ugodnega kraja v svoje bivališče. Nekatere se naseló po gorah in dolinah, druge po dobravah in logih, ob rekah in potocih, a največ si jih izbere polja in travnike.

Ko je Bog vže vse cvetice oskrbel s primerno jim obleko, pride naposled do skromne vinske trte, ki je ponižno stala v ozadji in potrpežljivo čakala, da pride na vrsto. Tudi njej hoče modri Bog podariti posebno obleko, ali zmanjkalo mu je vže mnogo barv. Da bi se vender trta razločila od drugih rastlin, pomešal je modri stvarnik zeleno in rumeno barvo vkupe. To barvo je dal potrpežljivej trti, in bila je zadovoljna. Tudi ona si gre zdaj iskat svojega bivališča. A ker je bila zadnja, dolgo ni mogla najti ugodnega kraja. Kamor koli se je ozrla, povsod je bilo vže vse polno gizdavih in ošabnih cvetic. Dolgo je iskala, a končno pride do neke osojne rebri, ki je bila zaradi neplodovite zemlje in preobilega kamenja od vseh drugih cvetic zapuščena. Tù in tam je bilo videti le kako slabocvetiče zelišče ali pritlikavo zelenjad na rujavem ilovnatem zemljišči. In tù si trta pri nekej goley skali izbere primeren kotiček v svoje bivališče, kder jo vidimo še danes.

Kadar pride vesela vzpomlád, oživi se vsa narava in povsod biva novo veselje in nova radost. Uboga trta zdaj žalostno zrè v dolino, ki se v svojej najlepšej krasoti razprostira daleč na okoli. Tù mej gosto in zeleno travo je vse polno najlepših cvetic. Po cveticah preletavajo pisani metulji a po cvetji si nabirajo pridne bučelice sladko strd. Zdaj pride tolpa vaških otrok. Veselo pevajoč si začnó trgati cvetice in je spletati v vence. Trta vse to gleda in globoko jo zabolí, ko se spomne, kako priprosto mora ona živeti. Od britkosti začne jokati in z gorkimi solzami močiti trdo skalo, ob katerej si je bila izbrala svoje bivališče. In res je ni na trti nikakeršne lepote. Deblo ima krivo in z rujavelo kožo ovito, liste temnozeleni in jako ubožno cvetjo, ki se komaj razloči od zelenega listja. Bogu se trta zasmili in jej reče: „Ker si bila do sih dob tako ponižna, skromna in potrpežljiva, povzdignil te bodem nad vse cvetice in rastline, a jeseni bodeš nosila sad, kakeršnega ne rodi nobena druga rastlina na zemlji. Tvoje cvetje bode imelo prijeten duh in kadar te človek spozna, obdeloval te bode z največjo pridnostjo; presajal te bode v dobro zemljo in varoval vsake nezgode. In kadar bode naravo vže debel sneg pokrival ter ne bode o pisanih cveticah nikjer več sledí, prepevala se bode tebi še vedno od vseh strani čast in slava.“ Ko trta te besede začuje, utolaži se, sklone se k višku, otare si solzne oči in se Bogu zahvali za to veliko dobroto. In tako vidimo še danes, da se trta vsako vzpomlád joče od veselja in hvaležnosti do Boga, ki jo je iz njenega prvotnega uboštva tako visoko povzdignil.

A poleg trte je žaloval še nekdo drugi; to je bil gozd zeleni. Bilo je nekega lepega vzpomladnega jutra. Solnce je vže v svojem veličastvu priplavalo izza sinjih gorá in razišpalo svoje zlate žarke po vsej zemlji. Ptice so vže veselo prepevale, cvetice privzdigovale svoje glavice in po vejah so

blestele kristalne rōsne kapljice. Ob gozdnem robu so se razprostirala plovita polja in prelepi, zeleni travniki, da jih je bilo veselje gledati. Polje je obetalo pridnemu kmetovalcu bogato žetev, in travniki so se ponašali s prelepo zeleno odejo, posuto z nebrojnim številom raznolikih cvetic. Vse se je veselilo novega dneva, samó gozd je plakal in žaloval, ker ni imel nobene cvetice, ki bi ga rasveseljevala z lepo barvo ali pa prijetno vonjavo. Zavidno je gledal na sosedne travnike in vzdihoval: „O kako so pač lepe in krasne cvetice po travnikih! Kako prijeten in dobrodejen duh dehtí od njih! Kakor biseri se blesté po njih rōsne kapljice ter se v solnčnih žarkih kakor mavrica izpreminjajo v mnogobrojnih barvah. Vsega tega jaz nimam!“ Tako toži gozd, nagne se k cveticam in jim reče: „Cvetice drage! usmilite se mene ubogega gozda ter pridite k meni prebivat. Tudi v gozdu bodete lahko rasle in cvetele. Ako se me ve ne usmilite, zapuščen sem in vse svoje življenje nesrečen.“ — „Ne moremo izpolniti tvoje želje,“ odgovoré nekatere cvetice; „v gozdu bi morale vedno v senci tičati, ter bi ne mogle gledati zlatega solnea; tudi krepčalna rōsa bi nas ne pojila takó, kakor po travnicah.“

Gozdu se pri teh besedah tako milo stori, da se začne solziti. Njegove solze so padale na cvetice, ki so rastle ob gozdnem robu. Mej temi je bila tudi skrómna sirota s precejšnim ščetinastim steblicem in podolgastim v vretencih stoječimi listi. V svojih skrómnih vršičkih ima kobuljaste cvetove, ki so iz ličnih belih zvezdic sestavljeni. Kadar zvezdice odpadejo, naredé se na pecljih zelene kroglice z gostimi ščetinicami porašene, ki se rade obleke poprijemajo. Kdo je ne pozna te skrómne sirotice, ki ima toli priprosto imé. Lakota se imenuje (*Gálium Mollúgo*), ki se prav pogostoma vidi ob poljskih in gozdnih mejah. Tudi na njen cvet je padla solza plakajočega se gozda. In kakor se sploh siromak rad usmili siromaka, sirota sirote, takó se tudi ta ubožna cvetice prva oglasi in reče: „Res da nisem kaj posebnega, ali to, kar imam, rada privoščim vsakemu; zatorej se jaz preselim v gozd.“ To rekši zapusti svoje osojno bivališče in si gre v gozd iskat primernega kraja. Za seboj zvabi še drugih svojih sestric, nagovarjaje jih, da se naj tudi óne preselé v gozd, da ne bode toliko žaloval po njih. In res se zbere še mnogo drugih cvetic, kakor plučnice, ovčice, šmarinjnice in druge, ki gredó za ubogo lakoto, ki je bila prva v gozdu. Gozd jih veselo vzprejme in vsakej odkaže priméren kraj v njeno bivališče. V hladnej senci košatih bukev se ubožna lakota bolje počuti nego li poprej na travnikih ter se kmalu vsa izprevrže. Gozd jo iz hvaležnosti, ker se ga je prva usmilila in pri njem naselila, povzdigne nad vse druge gozdne cvetice ter jej podelí tudi drugačno podobo. Steblo se jej skrajša ter postane gladko. Cvet se jej povekša in dobi prijeten duh. Tudi njeno prvotno imé zavrže gozd in jej dá zaradi njenega prvenstva ime *prvénee* (dišeča perla, *Waldmeister*). Vrh družih lepih lastnosti dal jej je tudi še to, da tudi utrjana in vže posušena daje močen in prijeten duh. Zaradi te lastnosti ljudje prvenca radi med perilo pokladajo. Posebno radi ga devljejo v vino, katero dobi od te cvetice nekak prijeten duh in neko posebno dobro slast. Tako vino se imenuje *travnica* (*Maitrank*).

Tako ste ponižna vinska trta in usmiljena dehteča perla ali prvenec skupaj človeku v največje veselje.